

Peipsiääre Vallavalitsus
vald@peipsivald.ee

04.04.2019 nr 9.3-4/19/1713-1

Ettepanekute küsimine Peipsiääre valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta

Teatate Terviseametile, et Peipsiääre Vallavolikogu 22. augusti 2018 otsusega nr 56 algatati Peipsiääre valla üldplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). AS Kobras on koostöös vallavalitsusega koostanud ÜP lähteseisukohad ja KSH väljatöötamise kavatsuse.

Lähtudes planeerimisseaduse § 81 lõikest 1 soovite Terviseametilt ettepanekuid eelnimetatud dokumentide kohta.

Tutvusime Peipsiääre valla üldplaneeringu lähteseisukohtadega ja KSH väljatöötamise kavatsuse materjalidega keskkonnas <http://pilv.kobras.ee/index.php/s/oB7Y50JdFiUZDsk> ning juhime tähelepanu järgnevale:

□ **Joogivee kvaliteet.**

Peipsiääre valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni võrgustik on välja arendatud Vara külas, Pala külas, Koosa külas, Kolkja alevikus, Alatskivi alevikus ning osaliselt Kallaste linnas. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust pakub AS Emajõe Veevärk. Peipsi järve äärses piirkonnas (Nina, Kolkja, Varnja, Kasepää ja Kallaste) ei ole vee- ja kanalisatsioonivõrgustikku välja ehitatud ja joogivee vajadus on lahendatud erakaevudega. Reoveed kogutakse kogumiskaevudesse või kasutatakse omapuhasteid. Keskkonnasäästliku taristu arendamiseks Peipsi järve äärses piirkonnas, kus on tihedam asustus (Kolkja, Varnja, Kasepää ja Nina) rajada ühisveevärgi ja kanalisatsioonivõrk ning Kallaste linnas laiendada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ala.

Valla hajaasustusaladel, kus elanikkonna vähesuse ja suhteliselt hajali paiknemise tõttu ei ole ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rajamine otstarbekas, soovitame kaasata elanikke võimalikult palju hajaasustuse programmi, et tagada joogivee kättesaadavus ja kvaliteedi parandamine ning reoveepuhastussüsteemide rajamine või kaasajastamine.

□ **Supluskohad.** Planeeringuala piirneb 40 km ulatuses Peipsi järvega. Dokumendis „Peipsiääre valla üldplaneeringu lähteseisukohad“ on nimetatud, et endiste valdade üldplaneeringutes on ära toodud supelranna alad nii Peipsi järve ääres kui ka suurematel jõgedel. Lisaks leidub supluskohti ka väiksematel järvedel ja paisjärvedel. Terviseameti andmetel ei ole Peipsiääre valla supluskohtade vett lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 03.04.2008 määruse nr 74 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“ esitatud nõuetest uuritud ega hinnatud.

Peame vajalikuks selgitada, et kui piirkonnas on veekogud, mida elanikud kasutavad suveperioodil suplemiseks, sh ka majutusettevõtete puhkealad, siis supluskohad, nii ametlikud kui ka

mitteametlikud peavad vastama Vabariigi Valitsuse 03.04.2008 määruse nr 74 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“ nõuetele. Vastavalt Euroopa Direktiivi nõuetele ja eeltoodud määruse §-le 5 korraldab supluskohta omanik või valdaja suplusvee seire vastavalt seirekalendrile. Kui supluskohtas ei teostata suplusvee uuringuid, siis tuleks suplejaid teavitada, et kasutatav veekogu ei ole supluskoht ning suplusvee kvaliteeti ei kontrollita. Kui supluskoht on juba pikaajalisel kasutusel, jääb see omaniku vastutusalasse. Supluskohta omanik või valdaja korraldab suplusvee seiret ning andmed veekvaliteedi kohta kuuluvad avalikustamisele. Üldsusele ettenähtud teabe kättesaadavuse supluskohtas tagab supluskohta omanik või valdaja. Üldsuse teavitamise nõue kehtib ka mitteametlike supluskohtade kohta. Täpsustada üldplaneeringuga Peipsiääre valla supluskohtadega seonduv.

Maakasutuse kavandamisel tuleb silmas pidada, et tegevuste planeerimisel ei halvendata seisu- ja vooluveekogude seisundit.

□ **Liikluse müra.** Välisõhus levivat müra reguleerib atmosfääriõhu kaitse seadus (edaspidi AÕKS) ja müra normtasemeid sama seaduse § 56 lg 4 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.12.2016. a määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“, mis jõustus 01.02.2017. Soovitame määrata Peipsiääre valla maa-alal AÕKSi § 57 järgsed mürakategooriad vastavalt maakasutuse juhtotstarbele, et tagada liiklus- ja tööstusmüra siht- ning piirväärtused.

□ **Müra- ja saastetundlikud objektid.** Amet ei soovita müra- ja saastetundlike objektide (elamud, mänguväljakud, lasteasutused, koolid, hooldekodud) planeerimist tiheda liiklussagedusega teede (maantee, raudtee, tänav) lähedusse.

Uute teede projekteerimisel arvestada liiklusest tulenevate negatiivsete mõjudega ning et oleksid tagatud kehtivad müra-, õhusaaste ja vibratsiooni normid.

Uute sotsiaalobjektide (haridusasutused, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutused) planeerimisel hinnata, millised piirkonnad ja keskkonnatingimused sobivad nende rajamiseks. Võimalusel märkida sobivad piirkonnad üldplaneeringu joonistele.

□ **Tootmistegevuse negatiivsed mõjud.** Ameti varasemale kogemusele tuginedes, juhime tähelepanu, et ka keskkonnasõbraliku tootmise puhul võivad tegevused, mida tehakse tootmisettevõtte territooriumil (kauba või toorme toomine, ladustamine, suuremõduliste detailide kokkupanek või töötlemine, jäätmete ja valmistoodangu laadimine, väljavedu ja muud) osutada müra ning õhusaastet põhjustavateks. Tootmistegevuse müra on reeglina kaootiline ja seda keeruline hinnata. Ühekordsed mürasündmused ja müra muutlik iseloom võivad lähipiirkonna elanikele häiringuid põhjustada isegi siis, kui tööstusmüra vastab normtasemetele. Seetõttu soovitab amet uute objektide planeerimisel mainitud olukordade teket ennetada ning vältida tootmisalade ja müratundlike alade (eeskätt elamualade) kõrvuti planeerimist ka siis, kui tegemist on keskkonnasõbraliku tootmistegevusega.

Amet on seisukohal, et elamu- ja tööstusala vahele tuleks planeerida piisav puhverala, mis leevendaks tootmisest põhjustatud negatiivseid mõjusid ning tagaks elamualal normeeritud müra- ja välisõhu saastatuse tasemed. Õhusaaste puhul peab arvestama mitmest saasteallikast tuleneva võimaliku koosmõjuga. Puhverala võib olla kõrghaljastusega haljasala, äri- või muu müra suhtes mittetundlike hoonete ala. Ühtlasi tuleb arvestada, et ühe- või kaherealine kõrghaljastus ei oma puhveralana müra vähendamisel praktilist väärtust, vaid on pigem visuaalse leevendusefektiga. Müra

vähendamise eesmärgil rajatav kõrghaljastus peaks puhveralana olema vähemalt 30-50 meetri laiune, et omada müra leevendavad efekti.

Valgusreostus. Uute kergliiklusteede planeerimisel kui need kavandatakse tiheasustusalade piirkonda, arvestada võimaliku valgusreostusega ja vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid.

Kaitsevööndid. Tervist toetava ja parendava elukeskkonna loomisel soovitame lähtuda põhimõttest, et kaitsevöönditesse (riigimaanteed, kohalikud teed, elektriliinid jne) ei planeeritaks uusi elamuid ega sotsiaalobjekte.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiia Luht

Lõuna regionaalosakonna juhataja

Kaja Laursoo 55582400

kaja.laursoo@terviseamet.ee